

I. MỤC ĐÍCH ĐỀ KIỂM TRA

1. Năng lực

- Đánh giá được mức độ nhận biết và thông hiểu về đặc trưng thể loại trong phần đọc hiểu ngữ liệu ngoài SGK và tri thức tiếng Việt, khả năng diễn đạt, hành văn và cách rút ra ý nghĩa của các văn bản, phạm vi kiến thức gồm:

- + Phần Đọc hiểu:
 - +Thể loại thơ tự do, truyện.
- + Phần Tiếng Việt: trợ từ, thán từ, các biện pháp tu từ
- Đánh giá mức độ vận dụng trong phần viết:
- + Viết đoạn văn cảm nghĩ về một bài thơ tự do hoặc phân tích một tác phẩm truyện
- + Rèn luyện kĩ năng diễn đạt, trình bày.

2. Phẩm chất: chăm chỉ, trách nhiệm.

II/ HÌNH THỨC KIỂM TRA

- Hình thức: Tự luận
- Cách tổ chức kiểm tra: HS làm bài 90 phút.

III. MA TRẬN VÀ BẢNG ĐẠC TẢ ĐỀ KIỂM TRA

1. Ma trận

TT	Kĩ năng	Nội dung kiến thức/Đơn vị kĩ năng	Mức độ nhận thức			Tổng điểm %
			Nhận biết	Thông hiểu	Vận dụng	
1	Đọc hiểu	Thơ tự do	2	3	1	6,0
			(15%)	(30%)	(15%)	
2	Viết	Viết đoạn văn trình bày cảm nghĩ về bài thơ tự do	1*	1*	1*	4,0
			(10%)	(15%)	(15%)	
Tỉ lệ %			25%	45%	30%	10,0
Tổng			70%		30%	100%

2. Đặc tả

TT	Kỹ năng	Nội dung/ Đơn vị kiến thức	Mức độ đánh giá	Số câu hỏi theo mức độ nhận thức			
				Nhận biết	Thông hiểu	Vận dụng	Tổng % điểm
01	Đọc hiểu	Thơ tự do	Nhận biết: + Nhận biết đặc điểm thơ tự do như: số tiếng, số dòng, cách gieo vần, ngắt nhịp,... + Nhận biết thể loại văn bản được thể hiện qua bài thơ. + Nhận biết và chỉ ra nhân vật trữ tình trong bài thơ,... + Nhận biết và nêu được cảm hứng chủ đạo của bài thơ. Thông hiểu: + Giải thích, tác dụng của thán từ được sử dụng trong câu thơ. + Hiểu, xác định được những tâm tư, tình cảm của người viết được thể hiện qua bài thơ. + Nhận xét, đánh giá về giá trị của giọng điệu và ngôn từ trong xây dựng hình tượng nhân vật. Vận dụng: + Trình bày được những thay đổi trong suy nghĩ, tình cảm hoặc cách sống của bản thân sau khi đọc bài thơ.	2 (15%)	3 (30%)	1 (15%)	6,0
02		Viết đoạn văn ghi lại cảm nghĩ về một bài thơ tự do	Nhận biết: + Xác định được yêu cầu đối với kiểu bài văn trình bày cảm nghĩ về một bài thơ tự do. + Xác định được giá trị nội dung/nghệ thuật của tác phẩm văn học. + Sắp xếp đúng bố cục, trình tự. Thông hiểu: + Hiểu, nêu được cảm nghĩ về nét đặc sắc nội dung và nghệ thuật của tác phẩm văn học.				

			Vận dụng: + Viết được đoạn văn ghi lại cảm nghĩ về một bài thơ tự do. + Sử dụng ngôn từ linh hoạt, sáng tạo khi trình bày cảm nghĩ. + Có sáng tạo riêng trong cách diễn đạt làm cho lời văn hấp dẫn, giàu sức thuyết phục	1* (10%)	1* (15%)	1* (15%)	4.0
Tỉ lệ %				25%	45%	30%	10,0
Tổng				70%		30%	100

ĐỀ CHÍNH THỨC

I. ĐỌC HIỂU (6.0 điểm)

Đọc đoạn trích sau và trả lời câu hỏi:

Dáng đứng Việt Nam

*Anh ngã xuống đường băng Tân Sơn Nhứt
Nhưng Anh gượng đứng lên tì súng trên xác trực thăng
Và Anh chết trong khi đang đứng bắn
Máu Anh phun theo lửa đạn cầu vồng.
Chợt thấy anh, giặc hốt hoảng xin hàng
Có thằng sụp xuống chân Anh tránh đạn
Bởi Anh chết rồi nhưng lòng dũng cảm
Vẫn đứng đàng hoàng nổ súng tiến công
Anh tên gì hồi Anh yêu quý
Anh vẫn đứng lặng im như bức thành đồng
Như đôi dép dưới chân Anh giẫm lên bao xác Mỹ
Mà vẫn một màu bình dị, sáng trong
Không một tấm hình, không một dòng địa chỉ
Anh chẳng để lại gì cho riêng Anh trước lúc lên đường
Chỉ để lại cái dáng-đứng-Việt-Nam tạc vào thế kỷ:
Anh là chiến sỹ Giải phóng quân.
Tên Anh đã thành tên đất nước
Ôi anh Giải phóng quân!
Từ dáng đứng của Anh giữa đường băng Tân Sơn Nhứt
Tổ quốc bay lên bát ngát mùa xuân*

(Lê Anh Xuân, Trích Thơ Lê Anh Xuân, NXB Giáo dục, 1981)

Lê Anh Xuân (5/6/1940 - 21/5/1968) tên khai sinh là Ca Lê Hiến, sinh tại Châu Thành, tỉnh Bến Tre, trong một gia đình nhà giáo yêu nước. Lê Anh Xuân sống và chiến đấu với tư cách là người chiến sỹ - nghệ sỹ. Ông đã sáng tác khá nhiều bài thơ chủ yếu thể hiện tình yêu đối với quê hương đất nước, đặc biệt là vùng quê Bến Tre của mình. Nhận xét về tài hoa của ông, Hoài Thanh nhận định: “Trong số những nhà thơ trẻ của chúng ta, rõ ràng Ca Lê Hiến là một trong số những nhà thơ xuất sắc nhất”. Một số tác phẩm tiêu biểu: *Tiếng gà gáy* (thơ, 1965), *Giữ đất* (1966), *Hoa dừa* (1971), *Thơ Lê Anh Xuân* (1981), ...

Bài thơ “Dáng đứng Việt Nam” (tên gốc Anh Giải phóng quân) sáng tác tháng 3 năm 1968 là bài thơ cuối cùng của ông, được coi là một trong những bài thơ tiêu biểu viết về người lính Quân đội Nhân dân Việt Nam.

Câu 1 (0.75 điểm). Em hãy nêu hai đặc điểm để nhận biết thể thơ trong bài thơ trên?

Câu 2 (0.75 điểm). Bài thơ là lời bày tỏ cảm xúc của ai với ai?

Câu 3 (1,0 điểm). Nêu cảm hứng chủ đạo được tác giả thể hiện trong bài thơ.

Câu 4 (1.0 điểm). Giải thích ý nghĩa của thán từ trong câu thơ dưới đây:

“Ôi anh Giải phóng quân!”

Câu 5 (1.0 điểm). Bài thơ trên thể hiện những tâm tư, tình cảm gì của tác giả đối với các anh “chiến sỹ Giải phóng quân”?

Câu 6 (1.5 điểm). Trình bày những việc làm, thể hiện sự thay đổi trong suy nghĩ, cách sống của bản thân em sau khi đọc bài thơ trên.

II. VIẾT (4.0 điểm)

Viết đoạn văn ghi lại cảm nghĩ về bài thơ “Dáng đứng Việt Nam” của Lê Anh Xuân.

----- **HẾT** -----

HƯỚNG DẪN CHẤM

1. HƯỚNG DẪN CHUNG

- Nhóm chuyên môn tổ chức thảo luận để thống nhất hướng dẫn chấm và cách cho điểm; chấm chung ít nhất 05 bài.

Hướng dẫn chấm chỉ là gợi ý nên trong quá trình chấm bài, giáo viên cần linh hoạt, tránh đếm ý cho điểm, chú ý kỹ năng làm bài và sự sáng tạo của học sinh. Học sinh có thể có nhiều cách diễn đạt và lí giải khác nhau, miễn là hợp lí và thuyết phục.

2. HƯỚNG DẪN CHI TIẾT

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I	ĐỌC HIỂU		6,0
	1	Nêu đặc điểm nhận biết của thể thơ?	0.75
		+ Dấu hiệu nhận biết: - Số tiếng mỗi dòng không đồng nhất, gieo vần tự do - Nhịp điệu trong bài thơ phong phú, linh hoạt, thể hiện được cảm xúc dâng trào của tác giả.	0.75
	2	Bài thơ là lời bày tỏ cảm xúc của ai với ai?	0.75
		- Là lời của nhà thơ với người lính, người chiến sĩ Giải phóng quân đã anh dũng chiến đấu và hi sinh.	0,75
	3	Nêu cảm hứng chủ đạo được tác giả thể hiện trong bài thơ	
		- Ca ngợi, tôn vinh vẻ đẹp anh hùng, lòng dũng cảm và sự hi sinh cao cả của người chiến sĩ Giải phóng quân, đồng thời bày tỏ niềm tự hào và lòng biết ơn sâu sắc đối với những người đã hi sinh vì Tổ quốc.	1.0
	4	Giải thích ý nghĩa của thán từ trong câu thơ dưới đây: “Ôi anh Giải phóng quân!”	1,0
		+ Tác dụng của thán từ “Ôi”: - Bộc lộ cảm xúc mạnh mẽ của tác giả. - Thể hiện sự xúc động, ngợi ca, kính phục và tự hào đối với người chiến sĩ. - Làm cho giọng thơ trở nên tha thiết, chân thành và giàu cảm xúc hơn.	
	5	Bài thơ trên thể hiện những tâm tư, tình cảm gì của tác giả đối với các anh “chiến sĩ Giải phóng quân”?	1,0
		Tâm tư, tình cảm của tác giả đối với “chiến sĩ Giải phóng quân”: - Lòng khâm phục và ngợi ca trước sự dũng cảm, kiên cường của người chiến sĩ. - Niềm tự hào về hình ảnh người lính Việt Nam anh hùng. - Sự biết ơn sâu sắc đối với những hi sinh cao cả của họ vì độc lập và tự do của Tổ quốc. - Đồng thời thể hiện tình yêu tha thiết đối với đất nước. Mức 1: HS có nêu được 3 ý trở lên phù hợp với vấn đề đặt ra (1,0 điểm) Mức 2: HS nêu 2 ý phù hợp với vấn đề đặt ra.(0,75 điểm)	

		Mức 2: HS nêu 1 ý phù hợp với vấn đề đặt ra.(0,5 điểm Mức 3: Học sinh không làm hoặc viết sai vấn đề:0 điểm	
	6	Trình bày những việc làm, hành động thể hiện sự thay đổi trong suy nghĩ, cách sống của bản thân em sau khi đọc bài thơ trên.	1,5
		- Gợi ý làm bài: Những việc làm sau khi đọc bài thơ: . - Trân trọng và biết ơn những người đã hi sinh vì Tổ quốc. - Chăm chỉ học tập, rèn luyện đạo đức, trở thành người có ích cho xã hội. - Sống có trách nhiệm, yêu quê hương đất nước và sẵn sàng góp sức xây dựng, bảo vệ Tổ quốc. - Tham gia các hoạt động đền ơn đáp nghĩa, tìm hiểu lịch sử để hiểu và tự hào hơn về truyền thống dân tộc. Mức 1: HS có nêu được 4 ý phù hợp với vấn đề và hình thức đảm bảo của một đoạn văn, diễn đạt logic, mạch lạc: (1.5 điểm) Mức 2: HS nêu 2 ý phù hợp và hình thức đảm bảo của một đoạn: (0,75 điểm). Mức 3: Học sinh không làm hoặc viết sai vấn đề:((0 điểm)	1,5
II	VIẾT. Viết đoạn văn ghi lại cảm nghĩ về bài thơ “Dáng đứng Việt Nam” của Lê Anh Xuân.		4,0
		a. Đảm bảo hình thức và cấu trúc đoạn văn: - Được viết hoa lùi đầu dòng và kết thúc bằng dấu chấm. - Cấu trúc gồm 3 phần: Mở đoạn, thân đoạn và kết đoạn	0,25
		b. Xác định đúng yêu cầu của đề: Ghi lại, trình bày cảm nghĩ về bài thơ tự do trong phần Đọc hiểu.	0,25
		c. Triển khai đoạn văn: Học sinh có thể triển khai, diễn đạt bằng nhiều cách nhưng cần đảm bảo các yêu cầu sau: · Mở đoạn (Khoảng 1-2 câu): - Giới thiệu bài thơ và tác giả. - Nêu cảm nghĩ chung về bài thơ. · Thân đoạn (Khoảng 10-15 câu): - Lần lượt trình bày cảm nghĩ về nét độc đáo của bài thơ trên hai phương diện nội dung và nghệ thuật: Gợi ý về nội dung: + Trình bày cảm nghĩ qua các từ ngữ: “ngã xuống, gượng đứng, tì súng, vẫn đứng” + Trình bày cảm nghĩ qua các hình ảnh: “cầu vồng, thành đồng, sáng trong, bát ngát mùa xuân,...” + Cảm nghĩ qua bối cảnh, biểu tượng thể hiện trong thơ. Gợi ý về nghệ thuật: + Thể hiện cảm nghĩ qua mạch cảm xúc bài thơ, chủ thể trữ tình, các biện pháp tu từ, giọng điệu thơ, ngôn ngữ được sử dụng; tác dụng của đặc điểm, hình thức thơ tự do (vần, nhịp, số tiếng, số dòng). Kết đoạn (Khoảng 1-2 câu): Nêu khái quát cảm nghĩ về	1,25

	<i>d.</i> Viết bài văn đảm bảo các yêu cầu sau: - Giới thiệu được bài thơ, tác giả; nêu cảm nghĩ chung về bài thơ - Nêu được cảm nghĩ về nội dung và nghệ thuật; nêu được tác dụng của thể thơ tự do trong việc thể hiện mạch cảm xúc, tạo nên nét độc đáo của bài thơ - Khái quát được cảm nghĩ về bài thơ - Cấu trúc gồm ba phần: + Mở đoạn: giới thiệu nhan đề, tác giả và cảm nghĩ chung của người viết về bài thơ bằng một câu (câu chủ đề) + Thân đoạn: trình bày cảm xúc, suy nghĩ của bản thân về nội dung và nghệ thuật của bài thơ; làm rõ cảm xúc, suy nghĩ bằng những hình ảnh, từ ngữ được trích từ bài thơ + Kết đoạn: khẳng định lại cảm nghĩ về bài thơ và ý nghĩa của nó đối với bản thân..	1,5
	<i>đ.</i> Diễn đạt đảm bảo chuẩn chính tả, dùng từ, ngữ pháp tiếng Việt, liên kết văn bản.	0,25
	<i>e)</i> Sáng tạo: Sáng tạo: Cách diễn đạt độc đáo, có suy nghĩ riêng, cảm nghĩ sâu sắc, mới lạ.	0,5

HƯỚNG DẪN CHI TIẾT ĐỐI VỚI HỌC SINH KHUYẾT TẬT

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I	ĐỌC HIỂU		6,0
	1	Bài thơ trên được viết theo thể thơ nào? ? Nêu)	0.75
		Thể thơ: tự do.	0.75
	2	Bài thơ là lời bày tỏ cảm xúc của ai với ai	0.75
		Lời bày tỏ cảm xúc là lời của nhà thơ với người lính	0,75
	3	Nêu cảm hứng chủ đạo được tác giả thể hiện trong bài thơ	
		- Cảm hứng chủ đạo: ca ngợi sự hi sinh của người lính	1.0
	4	Giải thích tác dụng của thán từ trong câu thơ dưới đây: “Ôi anh Giải phóng quân!”	1,0
		Tác dụng của thán từ “Ôi”: Bộc lộ trực tiếp tình cảm, cảm xúc của nhà thơ đối với những người lính.	
	5	Bài thơ trên thể hiện những tâm tư, tình cảm gì của tác giả đối với các anh “chiến sĩ Giải phóng quân”?	1,0
		Tâm tư, tình cảm của tác giả đối với “chiến sĩ Giải phóng quân”: + Ca ngợi, những công lao, tinh thần bất khuất, kiên cường của người lính + Biết ơn sự hi sinh của các anh giải phóng quân HS chỉ cần trả lời 1 trong 2 ý trên là đạt điểm tối đa	
II	6	Trình bày những việc làm, hành động thể hiện sự thay đổi trong suy nghĩ, cách sống của bản thân em sau khi đọc bài thơ trên.	1,5
		- Gợi ý làm bài: Những hành động, việc làm sau khi đọc bài thơ: + Biết ơn, trân trọng hơn những người lính, người có công với đất nước. + Tham gia dọn vệ sinh, dâng hoa, dâng hương nghĩa trang liệt sĩ. -HS chỉ cần trả lời được 1 trong 2 ý trên là đạt điểm tối đa	1,5
	VIẾT. Viết bài văn (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ của em về ý nghĩa của thất bại trên hành trình học tập của mỗi học sinh.		4,0
		a. Đảm bảo hình thức và cấu trúc đoạn văn: - Được viết hoa lùi đầu dòng và kết thúc bằng dấu chấm. - Cấu trúc gồm 3 phần: Mở đoạn, thân đoạn và kết đoạn	0,25
		b. Xác định đúng yêu cầu của đề: ghi lại, trình bày cảm nghĩ về bài thơ tự do trong phần đọc hiểu.	0,25
		c. Triển khai đoạn văn: học sinh có thể triển khai, diễn đạt bằng nhiều cách nhưng cần đảm bảo các yêu cầu sau: · Mở đoạn : - Giới thiệu bài thơ và tác giả	1,25

	· Thân đoạn: - Lần lượt trình bày cảm nghĩ về nét độc đáo của bài thơ trên hai phương diện nội dung và nghệ thuật: Gợi ý về nội dung: + Trình bày cảm nghĩ qua các từ ngữ: “ngã xuống, gượng đứng, tì súng, vẫn đứng,” Gợi ý về nghệ thuật: + Thể hiện các biện pháp tu từ, giọng điệu thơ, ngôn ngữ được sử dụng trong bài thơ - Kết đoạn: - Nêu khái quát cảm nghĩ về bài thơ	
	<i>d. Viết bài văn đảm bảo các yêu cầu sau:</i> - Giới thiệu được bài thơ, tác giả; nêu cảm nghĩ chung về bài thơ - Nêu được cảm nghĩ về nội dung và nghệ thuật; nêu được tác dụng của thể thơ tự do trong việc thể hiện mạch cảm xúc, tạo nên nét độc đáo của bài thơ - Khái quát được cảm nghĩ về bài thơ - Cấu trúc gồm ba phần: + Mở đoạn: giới thiệu nhan đề, tác giả và cảm nghĩ chung của người viết về bài thơ bằng một câu (câu chủ đề) + Thân đoạn: trình bày cảm xúc, suy nghĩ của bản thân về nội dung và nghệ thuật của bài thơ; làm rõ cảm xúc, suy nghĩ bằng những hình ảnh, từ ngữ được trích từ bài thơ + Kết đoạn: khẳng định lại cảm nghĩ về bài thơ và ý nghĩa của nó đối với bản thân.. -HS trình bày và diễn đạt theo cách hiểu của mình là đạt điểm tối đa	1,5
	d. Diễn đạt đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt.	0,25
	e) Sáng tạo: biết cách trình bày	0,5